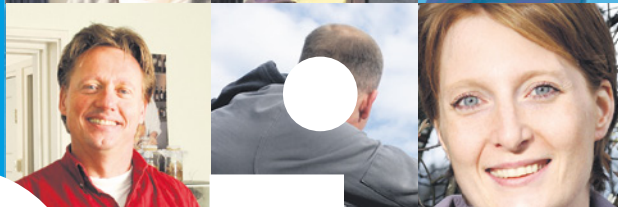
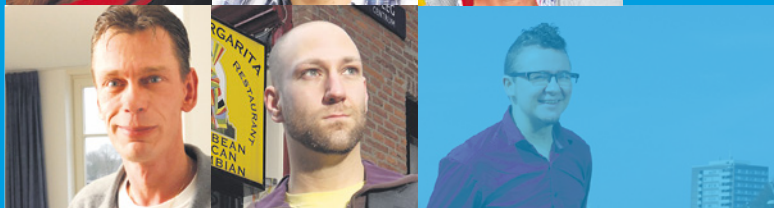

www.bi-in-beeld.nl

bi

Het LNBi

Al vanaf 1991 komt het LNBi op voor de belangen van biseksuelen. Het LNBi is uiteraard te vinden op het internet (www.lnbi.nl) en heeft een forum (www.bi-forum.nl). Het LNBi is hét aanspreekpunt als het gaat om biseksualiteit en seksuele diversiteit. Het LNBi organiseert bijeenkomsten, geeft informatie en voorlichting over biseksualiteit, doet onderzoek en werkt samen met anderen aan de maatschappelijke acceptatie van seksuele en gender diversiteit. Wij doen dit omdat we een maatschappij willen waar ieder mens kan zijn wie hij of zij is. Als mensen zichzelf kunnen zijn, zijn ze niet alleen gelukkiger, maar dragen ze ook meer bij aan onze samenleving. En een wereld waarin meer ruimte is voor andere mogelijke relatievormen en een (seksuele) diversiteit.

Voorwoord

Biseksualiteit is divers. Biseksualiteit is spannend. Biseksualiteit is onbekend. Biseksualiteit is ... Biseksualiteit is vooral ook vaak leuk en heel gewoon. Maar toch ook weer anders. Als je het bent, of misschien denkt te zijn, bestaan er weinig voorbeelden van mensen die openlijk bi zijn. En nog minder bekend is wat dit kan betekenen voor jezelf, voor je relatiekeuzes en voor je omgeving. Juist dan is het fijn als je ervaringen kunt lezen over en portretten kunt zien van andere biseksuelen en hoe zij er mee omgaan. Want biseksueel zijn is pas écht leuk als je gewoon jezelf kunt zijn.

Daarom zijn wij als Landelijk Netwerk Biseksualiteit (LNBi) erg blij met, en trots op deze brochure bi-in-beeld. En nog veel trotser op de mensen die in deze uitgave op vaak aansprekende wijze vertellen over hun leven en hun biseksualiteit.

De interviews en portretten geven de diversiteit van mogelijkheden als biseksueel weer. Maar ook een ontroerende blik op de worsteling die hieraan vaak vooraf gaat. En uiteraard de vooroordelen waar biseksuelen tegenaan lopen.

Erwin Heyl

Voorzitter Landelijk Netwerk Biseksualiteit

Wat is biseksualiteit nu eigenlijk?

Bestaat het?
Is iedereen bi?
Hoe ziet een bi er uit?
Wat doen ze?
Wat houdt ze bezig?

Allemaal vragen die je al dan niet worden gesteld maar die in ieder geval wel spelen in het hoofd van meer mensen dan je zou denken.

Biseksualiteit bestaat. Net als homoseksualiteit en heteroseksualiteit is biseksualiteit een zelfstandige seksuele oriëntatie. Het is dus niet een beetje homo en een beetje hetero.

Voor het gemak zeggen wij als LNBi dat je bi bent als je je seksueel en/of emotioneel aangetrokken voelt tot zowel mannen als vrouwen.

Dus uiteraard is niet iedereen bi. Je bent uiteindelijk pas bi als je jezelf zo ervaart, net zoals dat voor hetero- en homoseksuelen geldt. Maar er zijn wel heel veel mensen die zich aangetrokken voelen tot vrouwen én mannen. Volgens onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau uit 2012 is ruim zes procent van de mannen en vijftien procent van de vrouwen in Nederland biseksueel. Andere cijfers variëren tussen de drie en dertig procent. Wel is het overgrote deel van de biseksuelen hier niet of amper open over. Zo

blijkt bijvoorbeeld dat 50 procent van de biseksuele mannen dit voor hun partner geheim houdt.

Hoe je je biseksualiteit invult kan voor iedereen weer anders zijn. Wel of geen relatie, relaties met meer personen tegelijk of afwisselend relaties met vrouwen en mannen. Relaties aangaan zonder seks of juist alleen maar seksueel actief zijn met mannen en/of vrouwen zonder relaties. Als biseksueel is veel mogelijk en hoef je gelukkig ook niet te kiezen tussen of alleen mannen of alleen vrouwen. Wel word je als biseksueel veel meer gedwongen om na te denken over hoe je je relaties vorm wilt geven. Er zijn geen vanzelfsprekende rolmodellen aanwezig. En van veel biseksuelen is hun geaardheid gewoon ook niet zichtbaar omdat ze, als ze een relatie hebben met iemand van het eigen geslacht, gezien worden als homo of lesbisch. Hebben ze een relatie met iemand van het andere geslacht, dan vraagt men zich doorgaans sowieso niets af.

Maar over wat het betekent om biseksueel te zijn en hoe je je leven daarmee inricht, daarover laten we graag de mensen in bi-in-beeld zelf aan het woord.

Veel leesplezier.

"Ik ben eigenlijk altijd al biseksueel geweest. Toen ik jonger was, wist ik alleen nog niet dat het zo heette. De ene dag kon ik fantaseren over leuke jongens, de andere dag over leuke meisjes. Ik ben er pas openlijk voor uitgekomen toen dat voor mij ook zin had. Dat was het moment waarop mijn ogenschijnlijk heteroseksuele relatie veranderde in een overduidelijk biseksuele. Mijn vriend en ik werden allebei verliefd op een biseksueel meisje en, de wonderen zijn de wereld nog niet uit, zij ook op ons. Inmiddels hebben we al meer dan drie jaar een relatie met z'n drieën.

We wonen samen en doen alles wat liefdesformaties bestaande uit twee personen ook doen. Behalve dan dat ene ding dat in ons 'vrije' Nederland een langdurige gevangenisstraf oplevert: trouwen. We hebben weinig last van vooroordelen, wel worden er altijd dezelfde vragen gesteld. Of we niet jaloers zijn en of het niet ingewikkeld is. Onze relatie is als het verschil tussen een lijn en een driehoek: iets complexer maar toch relatief simpel. En natuurlijk zijn we niet jaloers, we houden van elkaar!

Anneke Weerts, 24 jaar

Barbara: “Er is maar een term: liefde”

Kun je als vrouw met een andere vrouw goed leven op het platteland? Barbara en haar vriendin Marjan hebben ervaren dat dit in Drenthe prima gaat. Toch gaat ze binnenkort lat'en in Groningen, want... het stadsleven kriebelt te veel.

Barbara (37) groeide op in een 'gezellig en open minded gezin' en begeleidt mensen in een zorg-instelling en doet dat deels ook als zzp'er. Naast haar werk en wereld met vrienden, muziek en gezellig uitgaan, vindt Barbara een goede relatie ook belangrijk in haar leven. Die had ze eerst met een man, en nu met een vrouw.

"Ik was een enorme laatbloeier. Toen mijn vriendinnetjes al volop bezig waren met vriendjes had ik er geen zin in. Ik werd wel verliefd op jongens hoor, maar er gebeurde nog niks mee. Pas toen ik in Groningen ging studeren, kwam ik wat los. Mijn eerste relaties waren van korte duur, want ik was nogal op mijn vrijheid gesteld. Tot ik mijn latere man ontmoette, met wie ik een aantal jaren gelukkig getrouwd ben geweest. Toch strandde die relatie toen ik 33 was en daarna kwam een bijzondere periode. Aan de ene kant was ik heel erg verdrietig, maar ik voelde me ook zó ontzettend vrij. De stad was mijn haven en ik ging elke zaterdag op stap. Ik had echt een vrijgevochten jaar met mezelf afgesproken en genoot er zeer van."

"In die tijd had ik wel eens nagedacht hoe 'het' met een vrouw zou zijn. Het was echter niets voor mij, vond ik. Maar al die mannen achter me aan, daar werd ik ook gek van en op een avond ben ik met wat vriendinnen naar een gayclub in

Groningen gegaan. 'Ach, waarom niet', dacht ik. En daar... kreeg ik sjans met vrouwen. 'Hè, kan dat ook?', vroeg ik me toen af, want ik had me altijd alleen opengesteld voor mannen. Zo ging dat nu eenmaal.

"Ik vond het grappig, werd nieuwsgierig. Ik was vrijgezel hè, wat had ik te verliezen? En kort daarna ontmoette ik Marjan. Aanvankelijk niets bijzonders, maar we spraken af. En weer, en vaker, en opeens besepte ik dat ik verliefd was op een vrouw. Eerst dacht ik dat dit bij die losse fase hoorde, maar na een maand of vijf besepte ik dat het echt een relatie was geworden en heb ik het mijn omgeving verteld. Zij woonde op het platteland, iedereen wist dat Marjan op vrouwen viel en dat was prima. En mijn familie had er totaal geen moeite mee."

Barbara verhuurde haar appartement in Groningen en trok naar het Drentse platteland. Daar kende ze een aantal fijne jaren, maar na een relatiedip heeft ze besloten toch de stad weer op te zoeken en via een lat-relatie met Marjan verder te gaan.

Ze gaat rechttop zitten als ze wordt gevraagd hoe het nu met haar seksuele identiteit zit. "Ik haat vooroordelen en merkte toen ik een relatie met Marjan kreeg, hoe sterk het in hokjes denken in Nederland nog is. Een vriendin wilde weten 'wat ik nu dan was'. Waarop ik reageerde met 'móet ik

dan wat zijn?'. Ik ben Barbara en wil niet in een hokje bi, hetero, of lesbisch worden geplaatst. Ik val op mensen. Of dat nu een man of vrouw is, maakt niet uit. En de persoon met wie ik samen ben, dáár kies ik voor. Alle termen mogen wat mij betreft uit het woordenboek worden geschrapt. Er is maar één term: liefde. Nu heb ik een vriendin, en wie er naar vraagt, krijgt dat gewoon te horen."

Ook in breder verband pleit Barbara voor het beslechten van hokjes. "Ik was laatst in Amsterdam en zag daar een gay & lesbian Infopoint. Wij er op af en we zagen daar een plattegrond met alle homo- en lesbocafés. Ik vind het jammer dat zoiets er is. Waarom moeten er stemfels aan die kroegen worden gehangen? Laten we daar nou eens mee beginnen. Er is toch ook

geen hetero-point? En al die seksueel getinte dingen op zo'n plek. Nou er zijn er zat die dat zien en homoseksualiteit vervolgens gelijk linken aan platte seks. 'Ze moeten weer speeltjes hebben, enzo.' En dat bedoel ik. Acceptatie moet er bij iedereen zijn, maar tevens bij onszelf, we moeten er ook aan werken. Anderzijds snap ik ook dat er soms momenten moeten zijn dat je gelijkgestemden kunt ontmoeten. Daarom ben ik erg gelukkig met feesten als PANN. Dát is goed: je geeft wel holebi aan, maar tegelijk is iedereen welkom. Die open minded-sfeer heeft de toekomst. En de gay pride, dat is zó leuk: een dag dat iedereen zichzelf kan zijn. Was het maar 365 dagen in het jaar zo. En laat dat feestje ooit Be Pride gaan heten. Met een 'e' ja, geen 'i'!"

Lambert: “Durf eens een blauwtje te lopen”

Een pittig verkeersongeluk op 6-jarige leeftijd was bepalend voor het verdere leven van Lambert Martens (48). Het beperkte zijn spraakvermogen en leverde blijvende lichamelijke beperkingen op. Het weerhoudt hem er echter niet van om uit het leven te halen wat er inzit, want als rasechte Zuid-Limburger is Lambert een levensgenieter. Met mannen én vrouwen, want hij noemt zich een geboren bi.

“Dat ongeval heeft wel een belangrijk deel van mijn leven bepaald”, weet Lambert die later naar Brabant (Boxtel en Tilburg) verhuisde. “Om daarvan te revalideren kostte me heel veel tijd en energie. Ik raakte op allerlei vlakken achterop, ook op seksueel gebied. Door mijn handicap moest ik naar een mytylschool. Dat was geen leuke tijd. Ik werd er door medeleerlingen voor homo uitgescholden en zelfs leraren deden daar gewoon aan mee. Zoiets doet pijn, ik heb dat heel erg gevonden.”

Lambert heeft zich van jongs af aan biseksueel gevoeld, maar kon er aanvankelijk niet mee uit de voeten. Op de scouting – hij was rond de 13 jaar – ervoer hij de eerste intimiteiten met jongens onder elkaar, maar zijn gevoel voor meisjes kon hij in die tijd nog niet vormgeven. “Ik leefde verder in een heel kleine wereld. Ik woonde 30 kilometer van mijn school en was dus veel onderweg. Het is mij niet gelukt om thuis veel vrienden te krijgen.”

Op 21-jarige leeftijd begon hij met zijn eerste ervaringen met vrouwen. Ook werden zijn seksuele gevoelens daarna bespreekbaar met zijn ouders. “Ik zag er als een berg tegenop, vooral om mijn homo-kant bekend te maken. Je gaat je

toch zorgen maken om hun reactie. Ik had mijn moeder al diverse aanwijzingen gegeven en ze vroeg het me op een gegeven moment op de man af. Ze vond het prima: ‘als je maar gelukkig wordt’, zei ze. Mijn vader schikte er zich na een paar maanden in.”

Dat geluk kwam er later voor Lambert in de vorm van zijn huidige partner Jeroen, die hij ruim 16 jaar geleden tegenkwam. Saillant detail is dat ook deze een handicap heeft: Jeroen is blind. Samen wonen ze tegenwoordig in Odiijk, een dorp in de buurt van Utrecht. Lambert heeft het daar naar zijn zin en is als zzp’er adviseur administratiezaken voor privé-personen. “Niet voor bedrijven, er zijn al genoeg boekhouders”, zegt hij met een glimlach.

Tegenover Jeroen – zelf homo – is Lambert altijd open geweest over zijn biseksualiteit. “Hij moest gewoon weten dat als ik iemand tegenkom met wie het klikt, ik ook de vrijheid wil hebben er iets mee te doen. We hebben derhalve een open relatie. Ons onderling vertrouwen is de basis, want verliefdheid is vluchtig, Jeroen mag ook zijn avonturen beleven. Ik hou niet van verborgen agenda’s.”

"Zelf heb ik meer dan een jaar naast hem een verhouding gehad met een vrouw, met wie het aanvankelijk goed klikte. Ik heb ze zelfs eens aan mijn ouders voorgesteld, wat tot grote verbazing bij mijn vader leidde. Maar ze ging me teveel claimen, wilde dat ik dingen die ik met haar ervoer, niet aan Jeroen zou vertellen. Ik merkte dat ze me van hem los wilde weken en zelf een monogame relatie met mij wilde. Toen ben ik afgehaakt."

Het weerhoudt Lambert er niet van om door te gaan op zijn ingeslagen weg. Hij vindt het wel jammer dat bisexualiteit nog altijd in de taboesfeer zit. "Het lijkt er op alsof het steeds moeilijker wordt hierover te praten en waarom? Kijk eens naar de Surinaamse of Antilliaanse samenleving. Daar zie je ook dat veel mensen meerdere partners hebben en daar is het een geaccepteerde zaak."

Hoe we er hier verbetering in zouden kunnen krijgen? Lambert knijpt de oogjes even samen en lacht dan: "door de kerken op te heffen! Toen die de macht kregen, werd de mens gedwongen 1 op 1 te gaan. Men moet af van die dogma's, mensen moeten opener zijn naar een ander. Spring van tijd tot tijd eens uit de band."

Al met al vindt hij dat hij goed is terechtgekomen. "Ik ben geen huisje-boompje-beestje-figuur. De mens is niet van oorsprong monogaam, dat is er sinds de middeleeuwen door de maatschappij ingepompt. Ik ga ervoor en maak graag nieuwe contacten. Als je iets wilt, ga er dan voor. Loop je dan een blauwtje? Prima. Niet geschoten is immers altijd mis!"

Femke: “Je ware identiteit is al snel erg onzichtbaar”

De wieg van Femke (40), stond in het Brabantse Oirschot, maar werk en liefde deden haar in Amsterdam belanden, waar ze een intiem en gezellig benedenhuisje bewoont in de sfeervolle wijk Oud-Zuid. Ze is klaar voor een nieuwe relatie en die heeft zich dan ook inmiddels aangediend.

Femke leefde lange tijd in Brabant, ze woonde in Eindhoven, studeerde culturele communicatie in Tilburg en in die stad ging ze ook aan de slag als webmaster. Vijf jaar geleden verhuisde ze naar Amsterdam waar ze voor Amnesty International een LGTB-netwerk heeft opgezet. “Dat was werk waarbij ik me als een vis in het water voelde. Handtekeningen verzamelen voor grove misstanden elders in de wereld, dat soort zaken. Soms gingen we de kroegen langs, dan bezochten we weer manifestaties. Ik kreeg daarbij steeds meer in de gaten dat de rechten van transgenders in Nederland ook slecht geregeld waren, dus ben ik me daar op gaan richten. Zo was ik actief voor het Transgender Netwerk Nederland, waar ik betrokken was bij de inzet van sociale media. Tevens ben ik voorzitter van het filmfestival TranScreen, actief voor Queeristan, lid van het Roze Ombudsteam en vrijwilliger bij Pride Photo Award. Ik voel me wel thuis in de trans-community, omdat je je niet hoeft te gedragen zoals je gender waarin je geboren bent, je toeschrijft. Verder is ook de queer-community erg plezierig, omdat daar geen hokjes zijn. Dat past wel bij me, ik val ook op jongensachtige meiden of meisjesachtige jongens.”

“Ook qua maatschappelijke betrokkenheid kan ik mijn ei kwijt in de transgenderwereld. Ik richt me graag op zichtbaarheid. Ik heb vaak wel het gevoel dat er altijd veel agressie en slechte behandeling is door onwetendheid. Als je het dan maar genoeg laat zien, kan ik er aan bijdragen. Anderen doen dan meer beleidsmatig werk, maar dit is mijn ding, mijn leven: activist zijn.”

“Het bi-zijn is voor mij nooit een issue geweest, ik heb ook geen uit de kast-moment gehad. In de 2^e klas van de basisschool was ik – net als de jongetjes - verliefd op juffrouw Thea en toen al maakte geen mens zich daar druk om. Ik kende in Oirschot ook niemand in die tijd die holebi was. Je zag op tv Jos Brink en dat was het wel zo’n beetje. Er werd ook nooit over gesproken. Later ben ik naar Eindhoven verhuisd en kwam in een leef- en uitgaanswereld waar alles gemengd was, homo, hetero, bi... Niemand keek er van op dat ik de ene keer een jongen leuk vond en dan een andere keer weer wegliep met een meid. Wel dacht ik, toen ik eens verliefd was op een meisje, of ik dan lesbisch zou zijn, maar dat zette ik al snel aan de kant: als ik iemand leuk vond, was dat zo. Punt. Als ik nu met mensen van vroeger praat

vond iedereen dat heel normaal bij me. Mijn ouders stonden er ook amper bij stil. Ooit zei mijn moeder wel 'als je toch op allebei valt, kies dan een jongen, dat maakt het allemaal makkelijker.' Ach, dacht ik, dat is jouw mening, dat snap ik wel."

"Ik ben toen eerst een relatie aangegaan met een jongen en dat heeft 12 jaar geduurd. Daarna volgde een relatie met een vrouw die niet leuk is afgelopen, huiselijk geweld. Mijn huidige vriendin is lief, een beetje jongensachtig en toch met haar uitgesproken meidenkant. Ik heb wel monogame relaties, want dat wil ik. Hoewel... als je heel lang samen bent, word je wel eens verliefd op een ander. Maar nooit met de gedachte dat ik er dan iemand naast wil hebben."

Femke wil nog graag kwijt dat ze het woord bi eigenlijk een rotwoord vindt. "Het impliceert dat je alleen maar kiest uit mannen en vrouwen. Transgenders passen dan niet in het plaatje en dat vind ik verkeerd, die horen er óók net zo goed bij. Ik zou willen dat we er een andere naam voor hadden. Tegen de buitenwereld zeg ik daarom 'ik val op mannen, vrouwen of anderen.' Het is ook zo onzichtbaar, heb je een lange relatie met een man, dan ben je al snel 'hetero', en heb je een verhouding met een vrouw, ben je 'lesbisch'. Op die manier is je ware identiteit al snel erg onzichtbaar. Hokjes plaatsen zit in ons leven en ik doe er ook aan mee. Is er een kindje, dan is de vraag of het een jongen of een meisje is. Heb je verkering, dan is de vraag met een man of een vrouw? Het is de realiteit. Maar, ik ben er niet blij mee."

Norbert:

“Schoolvoorlichting over bi's zou goeie zaak zijn”

Hij heeft een druk en gevarieerd leven, waarin hij vooral graag die activiteiten wil ontplooiën waarbij hij zich helemaal senang voelt. De 46-jarige Norbert is autodidactisch beeldend kunstenaar, heeft aan huis een bescheiden Bed & Breakfast en wil zo af en toe nog wel eens meewerken als edelfigurant voor reclames of folders.

Norbert kende een wat gecompliceerde jeugd. Als peuter werd hij geadopteerd en groeide hij op in West Friesland bij pleegouders die hem in zijn adolescentie jaren niet als biseksueel wens-ten te aanvaarden. “Ik werd me zo rond mijn 17^e bewust van mijn geaardheid. Mijn pleegouders waren nogal katholiek en ik vertelde ze dat ik niet zeker was of ik homo was of bi. Toen werd me al snel gezegd dat ik niet biseksueel van ze mocht zijn, want dat kon niet. Ik moest een keuze maken tussen homo of hetero. Ze wilden me als homo wel accepteren, maar niet als bi. Dat gaf me een machteloos gevoel. Kort nadien begon ik in Amsterdam uit te gaan en ben ik maar de homokant opgegaan. In 1987 ben ik in de Bijlmer gaan wonen. Al snel leerde ik een man kennen met wie ik een relatie ben aangegaan die maar een klein half jaar stand hield.”

“Na een moeilijke periode ging ik in 1990 in het centrum wonen en leerde ik een echtpaar kennen, dat met mij naar een parenclub wilde. Toen durfde ik dat nog niet. Ik ging mijn bi-kant maar weer wegdrücken en bleef uitgaan in de homo-wereld. Een kleine tien jaar later ging ik met een

man wonen in mijn huidige woning. Dat duurde een jaar en toen dat over was, wilde ik eindelijk echt iets met mijn bi-gevoelens doen. Bij toeval vertrouwde een vriend me toe dat hij eveneens bi was. Samen met hem gingen we naar het toenmalige bi-café bij het COC. Daar waren ook vrouwen en geleidelijk breidde mijn kennissenkring zich uit. We bezochten feesten van het LNBi en aldus bouwde ik eindelijk een netwerk op. Ik ging naar feesten en parenclubs en pas toen kon ik mezelf zijn.”

Norbert is tegenwoordig single. “Ik heb wel een heel open relatie met een biseksuele vriendin, maar daarnaast heb ik alleen losse contacten. Ik zou ook niet iemand zijn voor een monogame relatie, dat zit niet in me. Verder is de vriendenclub van toen een beetje uit elkaar gevallen en bij het ontbreken van nieuwe party's in Amsterdam is het momenteel stiller om me heen geworden. Het is ook wat moeilijker voor me nu. Ik heb geen rijbewijs, dus je gaat niet makkelijk naar een andere stad en mijn B&B eist ook zijn aandacht als er gasten zijn. Mensen willen toch hun ontbijtje, he.”

"Hier in Amsterdam zou best meer mogen gebeuren. Er worden her en der wel parenavonden gehouden, maar dat is gelijk zo seksgericht. Verder is er weinig te doen. Soms is er een middag in een gaycafé, maar dan word je gelijk in een hokje gezet, zo van 'kijk, daar zitten de bi's'. Maar ik ben wel blij hier te wonen hoor, als ik in een dorp had geleefd, had ik helemaal geen mogelijkheden gehad."

"Het heeft me altijd gestoord dat mijn familie me nooit heeft geaccepteerd. Er werd steevast gezegd dat een man niet van én een man én een vrouw kan houden, dat bestond niet. Ook vond ik het jammer dat er vroeger homo's waren die het evenmin konden accepteren. Jam-

mer is dat. Al moet ik wel zeggen dat ik nooit echt gediscrimineerd ben. Misschien komt dat wel omdat ik mijn bi-zijn voor sommigen maar voor me hou. Want veel mensen vinden het raar, decadent, iets dat niet hoort. En dat terwijl er wellicht nog meer bi's zijn dan homo's. Veel bi's zijn met een vrouw getrouwd, maar hebben wel stiekem een profiel op homo-sites en die zie je op parkeerplaatsen en in homo-sauna's. Het zou prettig zijn als de maatschappij opener zou zijn over bisexualiteit. Er komt nu verplichte voorlichting op scholen over homoseksualiteit, het zou goed zijn als ze daarin ook bisexualiteit een plek zouden willen geven. Voorlichting is zó belangrijk, alleen dan komt het uit de taboesfeer."

Mirban: “Er knaagt altijd iets”

Ofschoon hij al geruime tijd een relatie heeft met een man, is de 38-jarige Mirban er van overtuigd dat hij van binnen 100% bi is. En daar kan hij niet altijd evengoed mee uit de voeten. Want, je bent gelukkig met je partner en toch gaat het wel eens kriebelen. Wat dan?

Weespenaar Mirban ('mijn ouders waren dól op aparte namen aan hun kinderen geven') werkt in de internationale logistiek en heeft een lat-relatie met een andere man. "Mijn erotische zoektocht is pas laat op gang gekomen. Ik was wel vaak verliefd, altijd op meisjes en nooit op jongens. Toen het seksuele ging meespelen, was het alleen met meiden. Je vond een jongen er wel eens goed uitzien, maar daar bleef het bij. Ik heb dan ook eerst twee relaties met vrouwen gehad, maar die doofden beide uit. Pas daarna – ik was al over de 25 - ging ik echt serieus nadenken over 'iets' met iemand van je eigen sekse. Ik was er laat mee, had ook nooit geëxperimenteerd."

"Het was voor mij best wel een enorme schok toen dat eenmaal tot me doordrong. Ik ontdekte een kant van mezelf waar ik me eigenlijk helemaal niet eerder van bewust was. Ik ging daarna eens naar een massagehuis in de buurt, waar ze ook jongens hadden. Ik koos er eentje uit die me erotisch masseerde en dat beviel wel. Nadien belde ik soms een telefoonlijn en sprak na 2, 3 keer met iemand af. Dat klikte heel goed en die persoon werd mijn eerste vriend. Dat heeft een dikke drie jaar standgehouden. Een moeilijke tijd, want ik maakte mijn coming out als bi. Mijn ouders reageerden heel lief en begripvol, want mijn broer is homo, mijn zus hetero, dus zei m'n vader 'nu hebben we van alles wat'. De meeste

mensen reageerden positief, maar ik was ook aangesloten bij een christelijke vereniging en daar hadden sommige mensen toch moeite met me. Soms proefde je de afkeuring."

"Mijn vriend en ik zaten op een gegeven moment niet meer op één lijn en die relatie ging uit. Ik ging vaker stappen – ook in de gayscene – en dat beviel me wel, waarna ik in 2008 mijn huidige vriend tegenkwam. De laatste tien jaar ben ik dus hoofdzakelijk met mannen geweest. Toch blijft er dat gevoel voor vrouwen, wat een zeker spanningsveld oplevert, want ja, je bent niet puur homo. Die aantrekkingskracht voor de andere sekse blijft. Maar omdat je in een relatie zit, ga je de uitdaging niet aan. Soms denk je wel eens.. 'zou ik dit of dat nog wel kunnen?' 'Wil een vrouw überhaupt nog wel een biseksuele man die al zo lang geen vrouw heeft gehad?' Dat zijn lastige vragen. Mijn vriend heeft in het verleden ook een vriendin gehad, dus die begrijpt mijn twijfel wel. Ik ga écht voor hem, maar als ik een vrouw had gehad, was ik dáár voor gegaan. Ik mis ook soms het fysieke contact met vrouwen. Ik hou het dan maar heel soms op een flirt op veilige afstand. "

"Weet je, ik ga voor de persoon, niet om diens geslacht, maar ik ben ook iemand die altijd graag kinderen had willen hebben. Ben je met

iemand van de eigen sekse, dan ligt dat een stuk moeilijker. Als bi heb je de keus tussen een heteroseksueel of een homoseksueel leven. Mijn huidige keuze voor dat laatste is wel eens lastig, ook door mijn werk dat me soms in Oost-Europa brengt, waar echt nog de heteronorm heerst. Dan speel ik toneel en verberg ik me maar. Ook als ik met mijn vriend ben, kun je niet overal in het buitenland elkaars genegenheid tonen."

"Hoe het verder gaat... tja, lastig... ik word ouder. Met mijn vriend heb ik samen een bepaald goed niveau van tevredenheid, maar je weet dat er altijd iets knaagt. Hoe ouder je wordt, des te meer het besef komt dat je dingen kunt gaan missen. Vrienden settelen, hebben groter wordende kinderen en dat stuk zal ik missen. Hoe en wat? Ik weet het niet, ik heb dat steeds voor me uitgeschoven. Mijn motto is altijd te genieten van de dag van vandaag

en afwachten wat morgen zal brengen. Als je daar over nadenkt is het moeilijk. Tegelijkertijd realiseer ik me ook dat je met een vrouw niet automatisch een gezin zou hebben. Mijn eerste vriendin kan bijvoorbeeld geen kinderen krijgen. Maar ik blijf het moeilijk vinden. Stel dat mijn vriend over 10, 20 jaar om welke reden ook wegvalt, wat doe je dan met je leven? Is er dan nog een vrouw die me wil...of een andere man? Weet je, als ik nu een lange relatie met een vrouw zou hebben gehad, dan zou ik andersom dezelfde afwegingen hebben gemaakt. Je kunt denk ik beter óf hetero zijn óf homo. Want mensen die niet echt een van deze twee zijn, blijven in die tweestrijd ronddraaien. Je kunt je relatie misschien opengooien, maar dat zou weer zoveel verwarring geven...," Mirban zucht diep.. "Mijn vriend wil ik echt niet kwetsen, ik vrees dat ik er altijd mee zal blijven worstelen."

Cailin: “Laat mij maar lekker m’n gang gaan”

Cailin Kuit is een ondernemende meid. Het feit dat ze aan een rolstoel is gekluisterd (daarover zo meer) weerhoudt haar er niet van met van alles en nog wat bezig te zijn. Als zzp’er runt ze een webwinkel in ecologische cosmetica en huidverzorgingsproducten. Daarnaast geeft ze trainingen in assertiviteit en time management.

Cailin werd 44 jaar geleden geboren met een stofwisselingsziekte die voornamelijk tot gevolg had dat ze ‘een klein opsedemietertje’ bleef. In 2010 onderging ze een operatie met als doel de rug rechter te zetten, waardoor ze beter zou kunnen bewegen. “Maar dat ging mis, er traden allerlei onvoorziene complicaties op die leidden tot een dwarslaesie. Ik heb me er doorheen geworsteld. Vroeger zat ik ook vaak in een rolstoel, maar kon ik er uit stappen als ik wilde. Nu kan dat niet meer en dan is het maar zo. Ik revalideer nog om alles toch zo draaglijk mogelijk te maken.”

“Het heeft vroeger even geduurd voordat ik op het liefdespad ging. Geleid door een soort zelf-bescherming wilde ik vooral een stoere meid zijn en daarin paste geen liefde. Toen ik ging puberen, merkte ik dat ik een meisje leuk vond. Reden voor mij dan te denken dat ik wellicht lesbisch was. Met dat gevoel deed ik niet veel. Een stemmetje in me waarschuwde me daarvoor, maar daarna raakte ik wel in een soort rollercoaster. Want de ene keer was er een jongen die ik leuk vond, dan weer een meisje, enzovoort. Ik dacht ‘shit, wat moet ik daar nou weer mee’. Ik kreeg het gevoel dat ik mezelf niet meer zo goed kende. Er was ook niemand met wie ik er over kon praten. Zeker niet met mijn ouders met wie ik een rare relatie heb.”

“Pas toen ik op mezelf ging wonen, brak de tijd aan van experimenteren. Ik kwam mensen in het uitgaansleven tegen en daar beleefde je dan wel eens wat mee. Ik kende het hele woord biseksualiteit nog niet en vond mezelf wel een beetje typisch, maar oké, ik was tevreden met mezelf.”

“Het begrip bi kwam pas tot me toen ik het internet ontdekte en ging Google’en op relevante termen. Uiteindelijk kwam ik zo bij het LNBi terecht, ging lezen en dacht ‘hé, dat ben ik.’ Dat was leuk: er waren er meer dan ik en ik heb contact opgenomen. Ik ben een stuk lekkerder in mijn vel gaan zitten, al blijft het balanceren. Dan weer heb je een relatie met een meid en krijg je te maken met een leuke jongen, of omgekeerd. Tja, dat blijft moeilijk. Het heeft er ook mee te maken dat ik van vroeger nooit heb meegekregen dat intimiteit iets normaals is. Ik ga dus niet snel overstag, raak niet zo makkelijk verliefd. Weet je, dat is voor mij wel een haat-liefde verhouding met mezelf waar ik nog steeds niet helemaal uit ben.”

“Ik heb ook nooit de behoefte gehad mezelf aan anderen uit te leggen. ‘We zagen je de vorige keer toch met een meissie’, hoorde je dan. ‘Nou en?’, reageer ik. Nog steeds heb ik het gevoel dat ik het juiste evenwicht niet gevonden heb. Mijn

gezondheid is enorm veranderd en dat is zeker van invloed. Buiten het feit dat ik na 2010 weer helemaal opnieuw moest leren jezelf staande te houden, vinden mensen het überhaupt moeilijk met je in contact te komen. Je moet al heel snel de verdediging in om te zijn wie ik ben. En dat is eigenlijk helemaal niet wat ik wil. Laat mij nou maar lekker mijn gang gaan en wat maakt het jou nou uit? Laat was ik met een partner in Utrecht aan het shoppen. Komt er zo'n oud dametje op ons af en zegt tegen die man dat ze het zo knap vond dat hij me met die rolstoel hielp. Mijn vriend reageerde gelijk: 'Wat is knap? Nu douw ik haar door de stad en vanavond neuk ik haar plat'. Je had die vrouw moeten zien", schaterd Cailin. "Laat mij lekker mijn ding doen en doe niet zo neerbuigend."

"Er is ook nog zoveel te ontdekken, juist met biseksualiteit. Dan merk je dit of hoor je dat en

denk je 'hé, dat kan dus ook'. Dat ervaar ik ook met relaties, ik moet mezelf daarbinnen nog echt ontdekken. Ik heb nu genoeg aan mijn leven, maar als anderen het op hun manier willen doen, laat ze lekker hun gang gaan, zo lang ik maar niet ergens toe gedwongen word. Dat heb ik mijn hele leven al gevonden. Daarom heb ik me altijd gestoord aan reacties op mij in de Amsterdamse gay-scene. 'Ach meid, dat is een fase', wordt er dan gezegd. 'Je weet gewoon nog niet dat je lesbisch bent.' Daar kan ik zo pissig van worden. Dat heeft alles te maken met elkaars verschillen te accepteren. We kunnen zo ontzettend veel van elkaar leren. Dat is het meer: hou eens op met leuteren hoe vreemd je het vindt. Dat maakt niet uit. Het is juist belangrijk en verrijkend mensen te leren kennen die jouw blik op de wereld kunnen verruimen. Dat is nou net zo leuk, want... iedereen is anders."

Marc: “Ik ben monogaam, maar wel graag een derde erbij”

“Mijn bisexualiteit heeft me mijn tweede huwelijk gekost. Mijn vrouw was een orthodoxe Oost-Europese en wilde er niets van weten. Enerzijds was dat erg jammer, maar het gaf me al snel een enorm gevoel van vrijheid, waar ik tot op vandaag gelukkig mee ben.”

Deze opmerkelijke levenservaring tekenen we op uit de mond van de 44-jarige Marc, die fris en vrolijk in Ermelo woont. Werken doet hij deels als software ontwikkelaar, daarnaast is hij politiek actief.

Al in zijn tienerjaren merkte Marc – toen nog in Hilversum wonend – dat hij zich zowel tot jongens als meisjes aangetrokken voelde. “en daar maakte ik voor mezelf geen probleem van. ‘Hee, dat kan dus ook’, dacht ik destijds. Pas later ben ik dat bi gaan noemen. Ik richtte me in die tijd vooral op meisjes, al had ik wel eens een stiekem avontuurtje met een jongen of man. Maar die male-side verborg ik zorgvuldig, dat leek me beter. Ik was in die tijd een beetje beducht voor wat anderen zouden gaan denken. Ik kreeg verkering, trouwde en leefde als een heteroseksuele huisvader die ook nog eens een dochter kreeg. Maar mijn vrouw en ik groeiden uit elkaar en we zijn gaan scheiden.”

“Vervolgens kwam mijn tweede vrouw in beeld, een Oost-Europese. Had ik ten tijde van mijn eerste huwelijk al heimwee naar seks met mannen, dat werd nu alsmaar sterker. Op een gegeven

moment nam ik haar in vertrouwen en dat had ik beter niet kunnen doen. Hoe ik zulke dingen in mijn hoofd haalde, dat was tegen alle kerkelijke regels in. Bi of gay was helemaal fout... ze wilde meteen van me af.”

“Ondanks dat we onder huwelijkse voorwaarden waren getrouwd en inmiddels een dochter hadden, mocht zij het huis blijven bewonen. Dat kreeg ik pas na twee jaar terug en ik moest ondertussen weer van de grond af aan opnieuw beginnen. Ik heb toen – we hebben het over drie jaar terug – mijn familie en sommige vrienden over mijn bisexualiteit verteld en dat pakte goed uit. Ik woonde in die tijd zelfs even in een auto en daarna dankzij mijn ouders in een stacaravan in Ermelo, waarna ik er in slaagde mijn huidige woning hier te betrekken.”

“Maar ik heb dus voor mijn coming out als bi wel de hoogste prijs betaald, al hervond ik daarna mijn vrijheid terug en daar ben ik enorm van opgeleefd. Eindelijk kon ik mijn mannenkant met seks beleven. Ik kreeg ook weer een vriendin – geen vaste relatie – en met haar ging het zoals ik het graag wil. Want in een relatie ben ik monogaam, maar dan graag samen met mijn partner regelmatig een derde erbij. Tot nu toe waren dat

steeds mannen, maar als ik een nieuwe relatie heb en die wil er een vrouw bij, dan kan ik ook daar enorm van genieten. Ik snap homomannen dan ook niet die me vragen wat nou lekkerder is, een man of een vrouw. Die vergelijking slaat nergens op, je kunt boerenkool toch ook niet vergelijken met Chinees eten?"

Marc vindt het jammer dat er weinig zichtbare bi-contactgelegenheden zijn. "Ik ging en ga geregeld naar bi-parenclubs en party's zoals ShowBoat in Zaandijk. En voor mijn mannencontacten zijn er gay-sauna's en -chatboxen op internet. Vaak bezoek ik ook privé-feestjes, laatst was ik bij iemand waar ruim 30 mannen waren. Het zou verder geweldig zijn als er eens een bi-chatbox zou komen, daar is echt een enorme behoefte aan."

En is het niet lastig wonen in Ermelo, zo vlak aan de bible-belt? Marc veert rechteop en lacht. "Nee hoor, dat valt goed mee. Ik ben hier niet geboren en sommigen negeren me daarom. Ach, ze zien hier wel eens een man of vrouw binnenkomen en wat ze daar van denken interesseert me niet. Ik leef mijn leven en vind het prima zo. Wel merk ik dat de maatschappij steeds meer anti-homo en dus anti-bi wordt. Daarom ben ik ook de politiek ingegaan, om voor onze rechten op te kunnen komen. Ik realiseer me verder dat ik een heel seksueel gericht leven leid, maar zo wil ik het kunnen doen, en ook daar kom ik voor op."

Sytse: “Man of vrouw, mij maakt het echt niet uit”

Tot zijn 22^e leefde Sytse een jongerenleven als zo velen. Studeren, gamen, met z'n maten stappen en de eerste ontdekkingsreisjes naar het andere geslacht. Maar opeens veranderde dat. “Verrek”, realiseerde de nu 24-jarige Fries zich op een dag, “ik vind jongens ook leuk... dat kan toch niet?”

Sytse kijkt er in zijn appartementje in Heerenveen nog altijd met enige verbazing op terug. “Ik was altijd de uitgesproken hetero, vond homo's toen ik tiener was, maar raar.”

Hij verzette zich lange tijd tegen het idee mannen leuk te kunnen vinden. “Het kwam niet in mijn plannen voor. Ik was 100% hetero. Gevoel hebben voor mannen, dat kon toch niet? Tegelijk bleef ik me ook tot vrouwen aangetrokken voelen. Het lag 50/50 voor me en ben er op internet naar gaan kijken. Ik ontdekte daar wat ik was: bi en kort daarna heb ik vrede met mezelf gesloten. Als het zo was, dan was het zo. En ik begon de voordelen van mijn gevoelens te ontdekken: het is een luxe situatie, want ik kan van beide seksen genieten. Ik heb wel een switch-moment nodig: als ik met m'n maten op stap ben, dan drinken we samen en ben ik op de heterotour. Maar, die knop kan ik op een ander moment omdraaien.”

Fysieke ervaringen met mannen heeft Sytse nog niet gehad. Maar het had niet veel gescheeld, want hij werd verliefd op een studiegenoot. “Dat was me wat man, shit... want hoe pak je dat aan? Ik was echt tot over mijn oren weg van die jongen, maar ja, is dat omgekeerd dan ook zo? Ik heb er een heel plan van aanpak op gemaakt hoe ik het zou doen. Ik ging hem observeren, was hij hetero, of homo, of bi... ik kwam er niet

uit. Die jongen aanspreken was geen optie, want hij was steeds in gezelschap van anderen. Maar ik oog wel op en top als hetero, dus ik kon niet verwachten dat hij ooit actie zou ondernemen. Wilde ik iets, dan moest ik de eerste stap zetten. Uiteindelijk besloot ik hem te benaderen via een anoniem aangemaakt emailadres. Ik hoopte maar dat hij discreet zou zijn. Hij liet me na een tijdje weten dat mijn gevoelens niet wederzijds waren, maar het niet zou doorvertellen. Gelukkig heeft hij zijn woord gehouden, want ik zou me op onze opleiding geen raad weten als iedereen het te weten zou komen. Ik ben er wel een paar weken beroerd van geweest.”

Sytse is naar de buitenwereld toe erg terughoudend om over zijn bisexualiteit te praten. “In de familie heb ik het een paar mensen verteld, maar daar werd niet echt leuk op gereageerd. Tja, men doet maar, ik beschouw mijn bi-zijn desondanks niet als een last, maar een luxe. Er zal vast wel eens iemand op mijn pad komen met wie het klikt en dan heb ik 2x zoveel kans en keus als de meeste anderen. Ik wil wel graag de regie houden over wie het van me te weten komt en wanneer.”

De Fries kent geen andere mensen die bi zijn. “Het lijkt wel alsof ik de enige ben. Het komt

nooit ter sprake bij de mensen die ik ontmoet. Ook op mijn opleiding niet. Er zijn wel homo's – daar wordt op een enkel grapje na, niet echt negatief over gesproken – maar biseksualiteit, het lijkt wel alsof het verder niet bestaat. Vreemd toch eigenlijk."

Sytse is er zeker van dat hij ooit de juiste vrouw of man tegen het lijf zal lopen. En als die dan ook bi zou zijn, dan is dat uiteraard prima voor hem. "Als ik eenmaal een relatie heb, dan focus ik me graag op die ene persoon, en zal het niet

verbergen indien het een man zou zijn. Ik sta en ga voor eerlijkheid en het vertrouwen dat je elkaar geeft als je voor elkaar kiest. Een monogame relatie dus, je maakt een keuze, als je dan vreemd zou gaan, dat vind ik laf."

En als die ander na verloop van tijd voorstelt een derde in de seks te betrekken?". Sytse frons de wenkbrauwen diep: "...daar heb ik eerlijk gezegd echt nooit bij stil gestaan. Tja, wat dan.. ik zou daar dan toch niet voor zijn. Denk ik."

Nico: “Ik ben een

Nico Lippe (48) uit Arnhem is een levenslustige vent die zich graag inzet voor de maatschappij. Het Humanistisch Verbond, Arnheims Filmhuis, COC, LNBi en andere instanties deden en doen zelden tevergeefs een beroep op hem. Zijn betrokkenheid bij bisexualiteit is dan ook niet alleen persoonlijk gericht, maar ook sociaal. En Nico ziet dat het goed gaat. “De samenleving raakt steeds meer betrokken bij bisexualiteit. Vroeger moest je op organisaties en mensen afstappen, nu gebeurt steeds vaker het omgekeerde.”

Hij begon naar eigen zeggen tamelijk laat in zijn pubertijd aan zijn erotische ontdekkingstocht. “Tot mijn 16^e was ik altijd verliefd op meisjes. Maar op een dag werd ik wild van een jongen uit de klas van mijn broer, terwijl ik dat eigenlijk helemaal niet in de gaten had. Die had in de vakantie bij ons gelogeed en ik was helemaal ziek van ellende toen dat joch weer naar huis was. Pas jaren later realiseerde ik me dat dit verliefdheid was.”

“Bij mijn moeder thuis (rond m’n 15^e zijn mijn ouders gescheiden) kwamen geregeld homo’s van de operettevereniging waarin ze actief was, over de vloer. Homo’s waren dus een bekend verschijnsel. Vanaf mijn 16^e kwam in mijzelf het proces op gang van ‘ben ik homo of niet?’. Ik kreeg op mijn 20^e nog eens verkering met een meisje, maar op een moment dat dit serieus had moeten worden, bleef er het gevoel van vriendschap, maar ook niet meer dan dat. Ik heb voor het eerst over mijn gevoelens gesproken met een openlijk homoseksuele studievriend. Daarna vertelde ik mijn omgeving dat ik jongens leuk vond en iedereen heeft daar prima op gereageerd, ik was er alleen zelf traag mee. Pas toen ik voor het eerst seks had gehad met een man, wist ik zeker dat ik echt meer met mannen had dan met vrouwen. En toch bleef die belangstelling voor meisjes.”

“Pas rond mijn 35^e ging mijn bisexualiteit toch echt vorm krijgen. Ik kon niet langer met droge

ogen volhouden dat vrouwen me niets deden. Tot die tijd had het woord bisexualiteit me weinig gedaan, ik herkende mezelf er niet in. Ik was nog niet zo ver, dingen gaan nu eenmaal traag bij me. Maar toen het muntje was gevallen, ging ik wel gelijkgestemden zoeken. Zo raakte ik betrokken bij het LNBi en de in Nijmegen actieve bi-groep GoBi, waar ik veel coördinatiewerk verrichtte. Een aantal jaren geleden heb ik bij het LNBi een training tot voorlichter over bisexualiteit gevolgd. De afgelopen twee jaar ben ik vanuit het LNBi betrokken geweest bij een project van COC Nederland en EduDivers ter verbetering van de voorlichting over homo- en bisexualiteit op scholen. In het kader van dit project hebben we een training ontwikkeld over bisexualiteit voor voorlichters van COC’s en andere lokale groepen die op scholen voorlichting geven. Ik probeer steeds uit te dragen dat homo- of bisexualiteit eigenlijk niet bestaat. Er is seksualiteit. Iedereen vindt ergens zijn plek en alles heeft te maken met gedrag, identificatie, gevoelens en fantasieën, er is geen peil op te trekken en in bepaalde periodes in het leven kan het wisselen.”

“Mijn omgang met vrouwen en mannen is verschillend. Fysiek heb ik meer met mannen, emotioneel meer met vrouwen. Daarom zal ik ook niet zo snel in een relatie stappen. Dan moeten die twee krachten in een behoorlijke balans zijn. Mis-

laatbloeier”

schien dat een vrouw dan meer voor de hand zou liggen, al kom ik steeds meer mannen tegen die ook een gevoelige kant hebben. Ach, zoals ik nu leef, is het ook goed. Ik zie wel wie er op mijn pad komt. Ik verlang niet echt naar een relatie, als er iets gebeuren zou, is het wel een kwestie van rustig aan doen. En in een relatie zou ik het ook prettig vinden seksueel andere dingen te kunnen doen, het bloed kruipt nu eenmaal toch altijd waar het niet gaan kan. Of ik dat emotioneel aan zou kunnen, is dan een ander verhaal, maar qua idee zou dat wel aangenaam zijn. Omgekeerd weet ik niet hoe ik zou reageren als een partner dat ook zou willen. Misschien speelt jaloezie dan een rol, de angst iemand kwijt te raken. Ik ben heel ruimdenkend, maar helaas niet even zo flexibel.”

Nico ziet dat de maatschappij de laatste jaren anders is gaan denken over bisexualiteit. “Zo-

wel binnen als buiten de bi-wereld. Twaalf jaar geleden waren er overal actieve bi-groepen. Dat is zo goed als verdwenen, in plaats daarvoor zag je een partycultuur ontstaan. GoBi – ooit de grootste groep – is geheel ter ziele; er is van binnenuit minder belangstelling en activiteit. Buiten onze georganiseerde wereld zie je dat het vooral bij jongere vrouwen hip is geworden te zeggen dat je bi bent. In het algemeen is het bespreekbaarder geworden en er komt meer belangstelling voor. Dat merk je aan allerlei instanties die nu steeds vaker ons opzoeken dan andersom. Vroeger lag dat wel anders, toen moesten we gewoon zeuren om aandacht. Wat we nog wel vaak merken, is dat homo's laatdunkend neerkijken op biseksuelen. Veel meer eigenlijk dan hetero's. Hopelijk komt daar ook snel verandering in en worden homo's meer solidair met ons, we hebben immers deels dezelfde belangen!”

Ilse: “Seks met een andere een relatie ermee... nee”

Ilse (28) woont in Apeldoorn, samen met haar man, hun zoontje van één en drie dwaze katten. Ofschoon ze zich zeer bewust is van haar bisexualiteit, heeft ze er tot nu toe in haar leven niet al te veel vorm aan gegeven. Dat heeft vooral te maken met sociale factoren en het ontbreken van een makkelijk toegankelijk netwerk voor mensen met bi-gevoelens.

“Ik werk drie dagen in de week als doktersassistente in de regio Utrecht, waar mijn man en ik ook een tijd hebben gewoond. Maar we komen beiden van de Veluwe en toen onze kleine zich aankondigde, wilden we allebei toch terug naar deze regio.”

Naast die job is ze ook als vrijwilliger van de GGD Utrecht betrokken bij soa- en hiv-preventie en infoverstreking op gay minded-feesten als PANN en festivals als Midzomergracht.

In haar tienerjaren bepaalde de sociale omgeving haar seksuele ontwikkeling. “Ik onderkende wel mijn gevoelens voor andere meisjes, maar die heb ik diep verstoppt. Ik groeide op in een klein Veluws dorpje en het geloof speelde destijds best wel een rol. We waren niet fanatiek, maar ik ging bijvoorbeeld wel naar catechisatie. Onbewust pik je dan toch dingen op waarmee je gaat worstelen. In het begin wist ik eigenlijk niet eens waaronder ik zou moeten vallen. De dominee had het wel over homo's, dat was drie keer niks in zijn ogen, maar de categorie mensen die zowel op mannen als op vrouwen vielen, werd nooit door hem benoemd. Dus dacht ik dat dit dan wel helemaal vreselijk zou moeten zijn. Daardoor ging ik echt alles verdringen wat te maken had met verliefdheid op meisjes.”

“Gelukkig waren er ook jongens die ik wel zag zitten, dus veel was er toen nog niet aan de hand.

Na een niet zo prettige relatie met de zoon van een dominee kwam ik mijn huidige man tegen toen ik 16 jaar was. Dat voelde goed en ik was in die fase van mijn leven even klaar met alles.”

“Maar ja, als een aantal jaren later de rust in je leven is teruggekeerd, komt dat bi-gevoel weer terug en ontstaan de behoeftes er toch iets mee te gaan doen. Mijn man heb ik het op een gegeven moment ook verteld. Dat was lastig; we waren altijd zo lang open naar elkaar geweest en juist dit had ik jarenlang voor me gehouden. Maar het ging prima en ik kon steeds meer gaan uitzoeken wat ik er wel mee wilde en wat niet.”

“Aanvankelijk had ik geen behoefte er echt actief mee te worden. Het was al voldoende het er af en toe met mijn man over te kunnen hebben, hij is gelukkig heel open hierover. Hij weet dat ik het aan de ene kant erg fijn vind dat ik hem vanaf mijn 16^e als stabiele factor in mijn leven heb, maar dat ik het soms ook als een gemis ervaar dat ik in die tijd niet heb kunnen experimenteren.”

“Toen ik zwanger raakte, kreeg ik het gevoel dan toch ook actief te willen worden met mijn bisexualiteit. Je weet dat je lichaam na een zwangerschap kan gaan veranderen en ik had visioenen van verzakte lijven. Dus had ik echt zo iets van ‘nu of nooit’. Ik zocht in samenspraak met mijn man naar een manier om meer te kunnen ervaren en

vrouw ja,

dat leidde tot mijn eerste fysieke ervaringen met andere vrouwen. Mijn man betrok ik daar deels bij, zodat hij zich niet buitengesloten kon voelen. Voor mij was het prettig. Ik weet nu dat seks met een vrouw heel anders is dan met een man. Het is onvergelijkbaar. Nu is inmiddels de kleine er en komt er binnenkort wellicht een tweede kindje bij. Dan wordt het wel ingewikkelder om andere vrouwen te ontmoeten, ook door reacties vanuit de naaste omgeving. Mensen snappen het gewoon niet."

Ilse – inmiddels is haar 2e kindje op komst – zal in haar verdere toekomst graag af en toe contact met een andere vrouw blijven houden. "Dat weet ik wel vrijwel zeker. Het gekke is dat ik nooit een relatie met een vrouw zou kunnen hebben. Waarom, weet ik eigenlijk niet, want ik zou best kunnen houden van een andere vrouw, maar dag-in, dag-uit, nee. Seks daarentegen op zijn tijd, zie ik wel zitten En dat is voor

mij goed te combineren met mijn huwelijk, dat ik graag in stand wil houden."

"Het is wel erg moeilijk om contacten te vinden. Er zijn op het internet fora waar je lesbiennes en bi-vrouwen kunt ontmoeten, maar ik ben er huiverig voor. Dat mensen uiteindelijk meer willen dan alleen een contact, en daar zit ik niet op te wachten. En veel lesbiennes hebben toch een weerstand tegen bi-vrouwen als ik. Ik doe dit soort dingen dan ook liever niet via internet, maar dan blijft er weinig over. Biseksualiteit is helaas te veel verborgen in de maatschappij, niemand roept het om zich heen. Er wordt nog altijd te vaak gedacht dat je je partner niet volwaardig serieus neemt, als je ook voor het eigen geslacht gevoelens hebt. Jonge meisjes mogen nog wel experimenteren, maar als je getrouwd bent, word je geacht een goede moeder en echtgenote zijn en een voorbeeldfunctie uit te oefenen. Dat werkt erg remmend."

Jiro: “Ik biseksueel?... noem me liever queer!”

Rotterdammer Jiro is 36 en noemt zichzelf het liefst queer. Als transgender wil hij zich vooral niet in een hokje laten duwen: zowel met vrouwen als mannen is hij op een erotische ontdekkingsreis die vooralsnog geen eindstation heeft bereikt.

Als meisje geboren volgde Jiro een opleiding tot beeldend kunstenaar en nu werkt hij bij een kenniscentrum voor LHBT-emancipatie als onderzoeksassistent. Daarnaast is hij queer- en transgenderactivist. Jiro voelde zich van jongs af aan aangetrokken tot zowel mannen als vrouwen: “Ik vond de schooljuffrouw leuk, maar ook de glazenwasser die elke week langskwam. Ik heb dat nooit als iets vreemd ervaren, maar pas later kwam ik er achter dat er termen als ‘homo’ waren. Dat werd vooral in een beledigende context gebruikt en dat was niets voor mij. ‘Dan zal ik wel hetero zijn’, dacht ik toen. Biseksualiteit kwam in die tijd al helemaal niet ter sprake, zelfs niet als scheldwoord. Ik was 17 toen ik er voor het eerst van hoorde. Ik werd eerst heel kwaad... bi... ja verdomme, dát ben ik dus.”

“Er werd me toen veel duidelijk, ook waarom ik verliefdheden koesterde voor andere meisjes in de klas. Nadien gingen dingen verschuiven, een proces dat vooral vorm kreeg toen ik aan de kunstacademie ging studeren. Ik kon steeds meer mezelf zijn omdat daar vrije geesten waren. Ik studeerde een tijdje in Boston en kwam in contact met iemand die me op het goede spoor zette. Eenmaal terug ging ik voor het eerst naar het COC en werd actief bij het LNBi. Dat werd een mooie tijd. Sommige mensen van de bi-groep

waar ik contact mee kreeg, waren niet monogaam en soms ook kinky. Dat trok me wel aan. Ik was nieuw en kreeg dus veel contacten en relaties, zowel met mannen als vrouwen. Wat ik destijds eveneens leuk vond, waren sm-spelavonden in het voormalige Vagevuur in Eindhoven, waar homo’s en lesbiennes met elkaar speelden. Dat mixen en het loslaten van labels vond ik fantástisch en toch voelde het niet hetero-achtig aan. Ook niet bi, ze zoeken diegenen om te kunnen combineren wat ze op dat moment leuk vinden. Dat heet nou queer en dat is het label waar ik me heel gelukkig bij voel.”

“Ik gebruik de term Bi eigenlijk alleen om aan hetero’s mijn gevoelens uit te leggen. Als ik het woord hoor, dan voelt dat voor mij niet goed, alsof het binair is, alsof er maar twee seksen zijn en twee soorten aantrekkingskracht. Dat is niet zo. De aantrekkingskracht naar de ene man voelt heel anders dan naar een andere. Ik zie alleen maar variatie en diversiteit.

“Het was rond 2005 dat ik me niet happy begon te voelen met die term Bi. Ik was toen al actief in de genderwereld. Ik had altijd het gevoel dat niemand een genderbeleving had, maar dat bleek niet het geval. In bed voelde ik ook dat ik het niet prettig vond dat van mij werd verwacht dat ik automatisch de vrouwenrol zou vervullen.

Ik raakte in contact met andere ongebruikelijke transgenders. Iemand die bijvoorbeeld als man geboren was, wel borsten kreeg, maar toch haar penis wilde behouden. Ik wilde een platte borstkas en mannelijke hormonen gebruiken, maar wilde geen penis. Nou, met wat creativiteit in het ziekenhuis is me dat gelukt."

"Het is fascinerend om te zien hoe mensen anders op mij reageren nu ik vooral als man naar buiten treedt. Als vrouw werd ik nooit serieus genomen en niet goed geholpen in winkels, nu hoef ik maar een beetje te mop-pen of er wordt meteen naar me geluisterd. Dat is heel bizar. Heteromannen proberen me in cafés ook mee te nemen in hun gebruiken en manieren. Dat zijn codes die ik niet snap, want zo ben ik niet opgevoed. Opeens bevind ik me aan de andere kant van het glazen plafond en denk 'Jezus, waar ben ik beland?'. Het is subtiel maar in alles aanwezig: die ongelijkheid tussen

man en vrouw. Dat is echt nieuw voor me, die scheidslijn die ik eigenlijk niet wil accepteren..."

Voor jongeren heeft Jiro een duidelijke boodschap: "Wees nieuwsgierig, leg je niet vast, doe geen aannames over anderen én je zelf. Ik heb een hekel aan iemand die zegt 'ik val niet op mannen en niet op vrouwen, ik val op mensen. Wat een afschuwelijke uitspraak! Alsof het één soort grijze soep is waarin iedereen hetzelfde is. Maar zo is het niet, er zijn heel veel diversiteiten, het is heel leuk om te merken dat je op specifieke dingetjes valt, die los kunnen staan van man of vrouw...of juist weer niet."

(Jiro is ontwerper van het Nederlandse bi-logo, initiator van het TranScreen transgender film-festival www.TranScreen.nl en maakt een transgender stripserie www.TheBosoms.com)

Faisal: “Iedereen is van nature bi”

Zijn vader is een moslim van Pakistaanse afkomst, zijn moeder draagt de genen van diverse Europese nationaliteiten in zich. De 31-jarige Faisal is dan ook een échte wereldburger die zich overal thuis voelt. “Met al die nationaliteiten in de familie moet je eens nagaan hoeveel verschillende gerechten er met kerstmis op tafel komen.”

Zelf is Faisal – werkzaam aan de zakelijke kant van de Rabobank - opgegroeid in een open sfeer. Religieus is hij niet. “Alleen als ik in een land als Pakistan kom, vind ik het fascinerend om een oude, stoffige moskee te bezoeken. Het is een ervaring te zien hoe ze daar tot buiten het gebouw aan toe op hun matje liggen. Het is erg mystiek om die eigenlijk zo intieme sfeer af en toe mee te maken.”

Bi-zijn was voor hem niet iets om lang bij stil te staan. “Ik heb altijd al gedacht dat er weinig verschil zit tussen mannen en vrouwen. Dat idee kristalliseert zich pas later in je leven uit. Ik geloof er niet in dat als je een kamer met evenveel mannen als vrouwen binnenkomt, je de helft moet afschrijven omdat ze een piemel hebben of juist niet. Ik kan me niet voorstellen dat het zo werkt.” Het is bij hem dan ook nooit opgekomen dat zijn biseksualiteit een onderwerp van discussie zou moeten zijn. “Waarom? Ik heb thuis ook nooit iets uitgelegd. De ene keer kwam ik vroeger met een jongen thuis, dan weer met een meisje. Ik volgde mijn gevoel, niemand stelde vragen en het was goed.”

“Ik zie wel eens van die echte mannenvriendschappen. Ze zijn dan met een vrouw getrouwd,

maar doen verder bijna alles samen. Alleen het meest intieme, dat is een no-go zone, daar stopt het dan. Tussen twee vrouwen is dat soms nóg intenser. Dat is toch raar als je er goed over nadenkt? Ik denk dat iedereen van nature biseksueel is. Dat je je daarna in een bepaalde richting ontwikkelt, komt vooral door de conditionering die je vanuit je sociale omgeving krijgt. En dat geldt tevens voor de gemiddelde homoman en lesbo, die worden ook geconditioneerd door het milieu waar ze vanaf hun pubertijd in verkeren.”

“Ieder mens is in staat met een ander een relatie te krijgen. Het is een kwestie van wie je in je leven ontmoet en of die speciale klik er is. Toen ik in Maleisië woonde heb ik acht maanden een relatie gehad met een Zuid-Afrikaans meisje. Nu in Nederland ben ik met een man. Tijdens onze studententijd werkten we in hetzelfde call center en opeens ontdekten we allebei die speciale match tussen ons. Als je dat onbevooroordeeld kunt benaderen, komt het goed. Nu zijn we al vijf jaar bij elkaar, we gaan samenwonen.”

“Of ik dan nu ook behoefte heb aan seks met een vrouw?” Faisal kijkt me met grote ogen aan. “Nee man, net zo min ik behoefte heb aan seks met

een man tussendoor. Het moet maar eens uit zijn met het fabeltje dat alleen bi's niet trouw aan hun partner kunnen zijn. Kijk eens naar de homowereld, hoeveel bedhoppers daar zijn, en bij hetero's is het net zo. Je bent samen en daar ga je voor. Ik ben echt volledig monogaam, zo ook mijn vriend. Als ik behoefte zou hebben aan een ander, zou mijn relatie eerst voorbij moeten zijn. Anders verloochen ik echt alles waar ik voor sta. Ik snap ook niet diegenen die vreemd gaan. Wanneer ik met mensen daarover in gesprek raak, haak ik af, ik hoef dan echt niet op een zondagmiddag bij de lunch te horen hoe spannend dat was."

Ofschoon hij in Amsterdam woont, gaat Faisal niet al te vaak uit in homo- of bi-gelegenheden. "Van bi-café's heb ik sowieso niet gehoord, zou ook niet weten of ik daar naartoe zou gaan. Ik ga liever naar clubavonden zoals Pink Istanbul in Paradiso of UNK in Club 8. Een zaak als de Trut laat ik liever links liggen vanwege hun hetero-onvriendelijk toegangsbeleid. Als een heterozaak dat omgekeerd zou doen, zou het ook niet in orde zijn. Het is per definitie niet goed als je een bepaalde groep uitsluit."

Meer weten en lezen?

In Nederland:

www.lnbi.nl

De website van het Landelijk Netwerk Biseksualiteit, met nieuws, achtergronden en de agenda voor bi-gerelateerd uitgaan en bijeenkomsten.

www.hollandbicon.nl

De website van de Holland BiCon, het jaarlijks meerdaagse evenement met workshops, lezingen, discussie en feest en informeel bijpraten voor bi's en ieder ander die zich hier thuis voelt.

www.bi-forum.nl

Het forum om over alles te praten dat (zijdeling) verband houdt met biseksualiteit, en soms daar zelfs ver vandaan zit. Een forum waar iedereen welkom is en waar respect voor elkaars seksualiteitsbeleving voorop staat.

Internationaal:

www.bi.org

Engelstalig portal voor bi-gerelateerde websites over de hele wereld

www.bisexual.org

Website van The American Institute Of Bisexuality

Algemene websites van LHBT-organisaties:

www.coc.nl

COC Nederland behartigt de belangen van homo- en biseksuele mannen en vrouwen en heeft plaatselijke verenigingen door het hele land.

www.cavaria.be

idem, maar dan voor Vlaanderen.

www.dekringen.nl

Stichting de Kringen is een landelijk verband van kringen voor homo's, lesbo's en bi's. Voor een serieus gesprek en gezelligheid!

www.orpheushulpverlening.nl

Orpheus steunt mensen die in hun heterorelatie te maken hebben met homoseksuele, lesbische of biseksuele gevoelens van henzelf of hun partner.

www.transgendernetwerk.nl

Zet zich in voor een genderdiverse samenleving, emancipatie van transgenders en hun omgeving en bestrijding van discriminatie.

www.18min.eu

Speciale jongerenwebsite van de producent van deze brochure, de Stichting Vrienden van de Gay Krant (*svgk.org*) waar homo- en biseksuele jongens, meiden en transgenders een vriendennetwerk kunnen opbouwen. Tot en met 18 jaar en met ID-controle.

Op de website www.lnbi.nl van het LNBI is ook een actuele lijst te vinden met boeken en films met bi-gerelateerde thema's.

Colofon

bi-in-beeld is tot stand gekomen dankzij steun van het ministerie van OCW en is een samenwerkingsverband tussen het LNBI en de Stichting Vrienden van de Gay Krant www.svgk.org

Interviews en eindredactie: Hans van Velde
Tekstbijdragen vanuit LNBI: Erwin Heyl

Column: Anneke Weerts

Fotografie: Geert van Tol

Vormgeving: Ellen Jansen

Projectbegeleiding: Adviesbureau

ContiNU, Rotterdam.

Verantwoordelijk uitgever:

Stichting Vrienden van de Gay Krant,

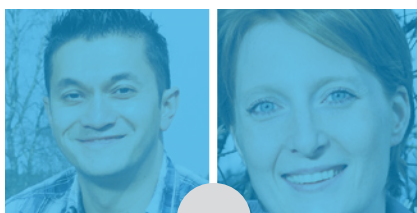
Postbus 10, 5680 AA Best www.GK.nl

Deze brochure is ook digitaal leesbaar op

www.bi-in-beeld.nl

De portretten en verhalen in deze brochure zijn tevens gebruikt voor de gelijknamige tentoonstelling die dankzij het IHLIA en met steun van COC Nederland tot stand is gekomen. Deze tentoonstelling is uitleenbaar. Neem hiervoor contact op via

bibrochure@lnbi.nl

www.bi-in-beeld.nl

bi